

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/1, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglas: Prostor 1 mm x 55 mm po K 150. Uradni razglaš, poslano ter notice isti prostor K 2.— Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 288, za pol leta K 144, za četrt leto K 72, za mesec K 24. Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/1, Učiteljska tiskarna.

Žalski:

Komunalna politika na deželi in vzgoja otrok.

Ako govorimo o napredku moderne komunalne politike, mislimo predvsem na one občine, v katerih tvori proletarijat večino vsega prebivalstva in kjer samoobsebi umevno najbolj veje socijalni duh.

V občinah na deželi zamoremo o socijalni politiki malo govoriti. Malim občinam na deželi manjkajo sredstva za izvedbo socijalnih političnih nalog; mali posestniki so večinoma odvisni od vladajočih županov. Čim manjše so občine, tem težja je posejštev socijalne politike.

Umevno je, da občine na deželi ne zadenejo iste naloge, kakor v mestih. Vendar ni ugovor vedno na mestu, čeprav občine na deželi ne razpolagajo z ekonomičnimi sredstvi, kakor mestne občine. V mestih z velikim številom prebivalstva ima vsaka občina druga obsega kakor občine na deželi, katerih male potrebščine premagajo za neznatnimi stroški.

V naslednjem hočemo navesti nekaj komunalnih nalog, ki prihajajo v poštev tudi za občine na deželi. V ospredje prihajajo socijalne pedagoške naprave. Temelj za to so brezplačna učna sredstva. V vsaki industrijski občini je neobhodno potreben otroški vrtec. Brez velikih stroškov se zamore v srednje velikih občinah ustanoviti otroško zavetišče za otroke, katerih starši morajo ves dan po zaslužku. Otroci naj bi bili po šolskem pouku pod nadzorstvom, ki bi v tem času opravljali domače naloge in se igrali. S tem bi se otroke obvarovalo poudičnega življenja in država bi gotovo denarno podpirala taka podjetja.

Ustanovitev šolske kuhinje v zimskem času za oddaljene otroke, kakor tudi za ubožne, je ena najvažnejših nalog, kateri bi se ne smela odreči nobena občina.

V novejšem času se posveča več skrbi za manj nadarjene in duševno zapostale otroke. Včasih, pa tudi še dandanes se pušča take otroke v enem in istem razredu, kar nimajo nobenega smisla, kajti taki otroci so zasmehovani in zasramovani od svojih sošolcev; za nje same je dolgočasno eno in isto snov otepati; tako se odtujijo pouku in posledica tega je — analfabetizem. Edino pravilno je posebno individualno ravnanje malonadarnih otrok v posebnih pomožnih razredih za manj nadarjene, kateri se že nahajajo v Ljubljani in Mariboru. Čim manjše je število otrok v posameznih razredih, tem boljše je, ker se učitelj zamore temeljiteje posvetiti posameznikom.

Potrebna bi bila tudi počitniška razvedrila in okrevila za bolehe, slabokrvne, nervozne učence, posebno pa za uboge otroke. Zelo priporočljiva bi bila združitev treh ali štirih šolskih občin v svrhu odprave skupnega počitniškega doma. Najpripravnejše bi bilo nakup kake male kmetije v gorskih krajih. Otroci naj bi se pod vodstvom učitelja za nekaj tednov odpodili v svežem gorskem zraku. Kjer ne bi bili možni taki domi, naj bi se šibke in slabokrvne otroke za časa počitnic oddalo na kmetije proti mali odškodnini.

Toliko naj bi bilo za uvedbo socijalnih nalog na pedagoškem polju. Preden pa to uvedemo, moramo marsikaj odpraviti, kar zapira danes pravi in moderni vzgoji.

Na bivšem Štajerskem in Koroškem je v navadi, da se učence zadnjih dveh let oprsti čez poletje šolskega pouka, največ na lastno pest krajnih šolskih svetov samih, katerih člani so sami veliki posestniki. Torej niti prizadeti starši nimajo o

tem odločevati, kaj bi temu, da je mnogo takih, ki bi raje videli, da bi njih otroci nepretrgoma do 14. leta hodili v šolo. Zimski pouk komaj zadostuje, da se ponovi snov ostalih šestih let, kar ne prinese otroku nikakega dobička. To je v ljudski izobrazbi korak nazaj mesto naprej in delati se mora na to, da se poletna oproščena enkrat za vselej odpravi.

Na bivšem Kranjskem je v tem oziru še slabše, da celo skandalozneje. Ko otrok dopolni 12. leto, se ga, ne oziraje na to, ali je dosegel učni smoter, premesti na ponavljalno šolo. Razred, katerega je obiskoval pred 12. letom, ne prihaja v poštev. Snov, katero bi se moralo obravnati v ponavljalni šoli za praktično življenje, je nemogoče obdelavati z učenci, ki po večini niso sposobni niti čitanja in pisanja, kaj pa še računanja. V ponavljalni šoli pozabijo se to, kar so se malenkostno naučili v vsakdanji šoli in po pohajanju osmih let v šolo; izstopajo iz nje popoln analfabeti. Naj se potem li čudimo, ako je na Kranjskem v tem oziru najslabše. Šolske oblasti bi morale v tem oziru kaj ukreniti in odpraviti te razmere, ki jih je uvedla gotova kasta z namenom, da masa še nadalje tava v temi. Ponavljalne šole, kakor so še danes na Kranjskem, so veliko breme za učiteljsvo, ki ne more delovati, kakor je njih namen. V tem oziru je bilo na Goriškem še najboljše. Ponavljalne šole ni prestopil učenec, ako ni zadostil učnemu smotru vseh predmetov vsakdanje šole, ne oziraje se na starost, ki ni igrala nobene vloge. In smelo lahko trdim — da brez namere — da je učence enorazrednice na trdem Krasu, zapustil šolo z veliko večjim obzorjem, kakor učenec kake trirazrednice na Kranjskem. In da je temu tako, nam najbolje pričča statistika analfabetov Kranjske in Goriške. Učitelji-tovariši iz zasednega ozemlja mi bodo radevolje pritrtili, da je tako in ponosni moramo biti, da smo vršili svojo dolžnost napram našemu narodu, in ga vzgojili, da se lahko brani potujočevalnim navalom italijanskega imperijalizma. Kakor je učiteljsvo iz zasednega ozemlja posvečalo svoje moči šoli, tako bo svoje delovanje v »novi« domovini pospešilo v svrhu napredka šole, da dosežejo še isto, če ne večjo stopnjo napredka, ki jih je bilo navajeno na Goriškem. Naloga vsega učiteljsva je, da se vsi grehli na kranjskih šolah na deželi čim prej odpravijo, da nas ne bodo več spominjali na ono dobo, v kateri je bil učitelj najprej mežnar-organist in nazadnje šole učitelj. Čast in ponos samega stanu zahtevata to od slehernega slovenskega učitelja.

Nadalje imamo posebne razrede za oddaljene učence. O rednem obisku teh razredov sploh ni govora, če morajo učenci hoditi do 12 km in še bolj daleč v šolo. O kakih uspehih sploh ni govora. Učenci trpijo vsled fizičnih, učitelj pa vsled duševnih naporov. V moderni državi, katera stremi po splošni izobrazbi svojih državljanov, ne bi smeli kaj takega trpeti. Mesto višje organiziranih šol, naj se za oddaljene učence, ne oziraje se na število učencev, ustanovijo enorazrednice. Tudi na enorazrednicah, ako so v pravih rokah, se dosežejo lepi učni uspehi, mogoče še bolj, kakor na kaki sedanjih tri-ali štiritirazrednici.

Imamo še neke posebne vrste šol za silo. Vzgoja obiskovalcev teh šol je večinoma prepuščena ljudem, ki niso vpoklicani za ta posej, in to so duhovniki. O uspehih teh šol bi nam znali najbolj povedati g. nadzorniki,

če jih sploh nadzorujejo in če sploh imajo pravico nadzorovati »vzgojno delo« duhovnika. Teh šol, po njih delovanju sploh ne bi smeli prištevati med ljudske odnosno osnovne šole, temveč med verske šole, ker otroku ne nudijo onega, kar neobhodno potrebuje za življenje, kajti katekizem »kot učna knjiga« nadomešča vse druge predmete in potem si lahko mislimo s kakšnim duševnim obzorjem zapušča otrok po osmih letih drsanja tako šolo. Skoda je vsakega para, ki se potroši za take šole. V duševno korist onih, ki jim je usojeno pohajati v take šole, bi bilo, da se v tem oziru napravi poštna remedura, da se jih spremeni v zakonu odgovarjajočo šolo s posvetnim učiteljem na čelu.

Zelo škodljiv pa je tudi poldnevni pouk, kateri je posebno v navadi na bivšem Kranjskem, kar uboge otroke oškoduje za polovico šolske dobe. Proti takemu pouku se je treba odločno zoperstaviti, ne oziraje se na stroške, ki bi nastali glede prizidave potrebnih šolskih prostorov z uvedbo celodnevnega pouka. Ne

smemo biti tako tesnosrčni in skopuški, ker s tem škodujemo le ukajenim mladini. Sredstva za zidavo šol zamorejo tudi male občine donošati s tem, da si izposodijo za to potrebni denar, ki naj bi se amortiziral: šolske oblasti bi gotovo v vsej meri to gmotno podpirale z raznimi subvencijami.

Iz vsega tega, kar sem napisal, nas čaka še mnogo dela za reorganizacijo naše osnovne šole. V ta namen so vpoklicani vsi faktorji od občine pa tja do ministrstva prosvete, da posvetijo vse sile za zboljšanje tega za ljudstvo neprecenljivo važnega šolskega vprašanja. Uveren sem, da me bodo občinski odborniki JSDS razumeli, kot zastopniki one mase, ki je večinoma brezpravna in telovadi v tem smislu, da omogočimo proletarskemu otroku boljšo bodočnost. Ker jim drugega ne moremo dati, dajmo jim vsaj duševno hrano, kolikor jo je predpisano po vseh človeških zakonih. Torej na delo za brezpravnega in izkoriščenega proletarskega otroka.

iz socijalistične zaloge, zatajiti svetost individualističnega načela in z energično roko poseči v »nedotakljive pravice« privatnih gospodarjev, Družba, organizirana, kakor je pač dandanes, nesocijalistična družba, jo bila nenadoma spoznala, da so njeni interesi višji od interesov posameznika. Šla je celo tako daleč, da je predpisovala človeku hrano. Individualistično načelo je bilo s takimi naredbami postavljeno vsemu svetu v zasmeh.

To seveda ni bil niti od daleč socijalizem. Toda metode, katerih so se morale posluževati kapitalistične vlade, so bile dokaz nesposobnosti in onemoglosti kapitalizma. Bile so dokaz, da se ne dajo odrediti socijalne naloge. In kadar začne zmagovati socijalno načelo nad privatno — individualnim, tedaj ni več poti nazaj ampak neizogibno bo treba korakati po široki cesti v vedno popolnejše socijaliziranje.

Velikanska je izprememba in tudi kapitalistični svet jo čuti. Tudi to spoznanje nas ne sme zazibati v zadovoljnost, ki je ravno danes najmanj na mestu, v teh časih medsebojnega prerokanja in mrženi.

Socijalistično delavstvo je napredovalo, toda kapitalizem ni vpričo tega prekrizal rok na prsih. Kapitalizem ne verjame v nujnost svojega odstopa in v potrebo nove družbe; kapitalizem se ne pripravlja na kapitulacijo, ampak na boj. Iz vsake zmage in iz vsakega poraza se kapitalizem uči; nabavlja si nova sredstva, pripravlja se na nov odpor.

Prav tako se mora učiti delavstvo. Strah in pogum sta v boju važna faktorja. Vpričo ostrejšega nastopa kapitalizma ne sme delavstvo izgubiti poguma, ampak pripravljati se mora na močnejše napade. Vse svoje rezerve mora mobilizirati, spopobiti mora svoje bojne metode, noben trenotek ne sme pustiti nasprotnika iz vida, vso njegovo organizacijo in njegove načrte mora pregledati, svojo armado mora napraviti sposobno v vsakem oziru, svoje orožje mora pomnožiti in postriti, na straži mora biti noč in dan.

Noč in dan morajo biti odprte naše rekrutne postaje. Vsak zavedni delavec, vsak član naših organizacij, vsak čitatej naših listov pa mora biti rekrutni seržant, agitator za armado socijalizma, pomočnik pri delu, ki mora prinesiti zmago delavskemu razredu.

Pogoji za socijalizem.

(Konec.)

Kdor se spomni, da je po deželah naše zemlje na milijone in milijone delavcev, ki so vsi izkoriščani, a vendar žive v najraznovrstnejših razmerah in se v znanju in omiki razlikujejo, tako da je med enim in drugim še ogromna razdalja; kdor pogleda le v svoji deželi, v svojem kraju, kako velika je še razlika med delavcem in delavcem, pa vzame potem v poštev, da je treba te različice tisoč in tisočkrat pomnožiti, če hočemo dobiti pravo sliko po vsem svetu; kdor nadalje opazuje, kako se kapitalisti doslej še vedno z uspehom trudijo, da bi ustvarili nasprotja med delavci, kdor vidi, kako postavljajo narodne, verske, spolne plotove med delavstvo, bo razumel, da je okroglih trinideset let, odkar se praznuje prvi majnik, le kratka doba, v kateri se ne morejo premagati vse te ovire.

Kar se je v tem kratkem času izvršilo, je pa vendar toliko, da mora pregnati iz duše razumnega delavca vsak dvom o končni zmagi. Kaj je bil socijalizem v dobi pariškega kongresa? Le malo več kakor teoretičen nauk, ki ga je malo ljudi prav razumelo. V delavskih organizacijah, ki so se izza pariške komune in progov, kateri so si sledili, izza izjemnega stanja v Nemčiji in Avstriji, izza persekucij na Ruskem in v drugih deželah, komaj zopet postavile na noge, je vladala nejasnost. Številno so bile organizacije slabe, delavsko časopisje je bilo komaj v povojih, v široki javnosti ni imelo socijalistično gibanje vpliva in je veljalo le za nekakšno pošastno kurioznost.

Takrat je bilo treba vere, skoraj religiozne vere v socijalizem, da je človek vztrajal na težki, s kamenjem in trnjem posuti poti, s katere so neštete stezice držale k policijskim konfliktom, v zapore in ječe in v vsakovrstno trpljenje. Za aktivno delo v stranki je bilo večasi treba silnega samozatajevanja in požrtvovanja. In le malokdaj je tedaj verjel, da se iz te šibke mladike kdaj razvije mogočno deblo.

Drugače je danes. Četudi ne more biti socijalist, človek napredka, nikdar zadovoljen z uspehom, ker drži pot vedno dalje in dalje, se mora vendar priznati, da se je zgodila v razmeroma kratkih desetletjih s proletarijatom velikanska izprememba in da je velik njegov del dozorel, kakor je bilo v tem času komaj pričakovati.

Mogočne organizacije ima danes delavstvo, ki se spuščajo uspešno v boj z najpreveznejšimi in najsilnej-

šimi kapitalisti. Razvito časopisje ima, ki boljbolji tekmujejo s korumpiranim kapitalističnim tiskom in mu polagoma, toda sigurno jemlje vpliv na proletarske množice, katerim prinaša samo luč boljše omike. V socijalnem življenju in v politiki se vse bolj uveljavlja glas delavstva; socijalizem si krči pot na tribune zakonodajnih zbornic, odkoder se njegov nauk širi v sicer nedostopne kroge. Tuintam morajo pod pritiskom zavednega delavstva že nasprotniki izvrševati njegove zahteve in sprejemati reforme, ki same na sebi sicer niso še noben socijalizem, ki pa krčijo socijalizmu pot in dajejo delavstvu potrebno orožje. Kajti, kadar je nasprotnik pripravljen dati koncesije, je to znamenje, da si ni več sigurne svoje absolutne premoči.

Tekom zadnje vojne, ko so bile kapitalistične vlade postavljene v krizo, so nenadoma spoznale, da ne morejo s sredstvi iz kapitalističnega skladišča doseči svojih ciljev. Individualistično kapitalistična produkcija, distribucija in transportacija je doživela bankrot. Hoté ali nehoté so si vlade morale izposoditi sredstva

Tendencijozno poročanje.

List narodnih socijalcev »Jugoslavija« je v soboto priobčil iz Beograda to-le izvorno poročilo, ki ima očitno zlobno tendenco, ki naj bi v javnosti napravila slab vtis o socijalno-demokratskih strankah. Poročilo »Jugoslavije« slove:

»Premoženje komunističnih sindikatov bo pripadlo soc. dem. organizacijam. — Beograd, 5. avgusta. (Izv.) Vlada je pristala v to, da ves inventar in vse premoženje komunističnih sindikatov preide v roke socijalno-demokratskih organizacij. Socijalni demokrati so se zelo potegovali za tako odločitev, ki jo pošteno delavstvo odločno obsoja kot strankarski akt. S tem je hotela vlada utrditi pozicijo socijalnih demokratov med delavstvom, pa je dosegla ravno nasprotno. Nekateri soc. dem. voditelji, med njimi kakor zatrujejo tudi posl. Divac, so bili naziranj, da se mora premoženje sindikatov izročiti posebnemu nevtalnemu delavskemu odboru z nalogo, da se denar pod nadzorstvom ministrstva za socijalno politiko uporabi izključno le v socijalne in humanitarne svrhe onega delavstva, ki si je denar s težkim, trudopol-

nim naporom skupaj nabralo, kar bi bilo edino pravilno. Toda zmagala je strogo vladna struja, ki bo komunistični dudar porabila za agitacijo v korist soc. dem. stranke, ki se v zadnjem času pogaja s stranko centrumašev v svrhu splošne v skupno jugosl. socijalistično stranko. Ta stranka, protežirana od vlade, bo imela nalogo pridobiti komuniste zase. Ker je prehitro nastopila z odprtimi kartami, ji bo to le škodovalo in se je radi tega že pojavil v delavskih vrstah močan odpor proti socijal-patrijotom. Slab vtis napravila na delavstvo zlasti dejstvo, da policija priporoča delavcem, ki imajo v zadnjem času opraviti z ujo radl zaslišavanja, da naj se organizirajo v tej stranki.«

V svrhu povsem objektivne informacije podajamo javnosti, predvsem pa delavstvu o vsem tem naslednjo informacijo, da si vsa zadeva naše socijalno-demokratske stranke za Slovenijo v resnici prav nič ne zadeva, temveč zgolj skupino centrumašev v Srbiji in na Hrvaškem. Narodno-socijalni in pa klerikalni listi hočejo seveda zadevo izrabiti na demagoški način v svojo strankar-

sko agitacijo med delavstvom. Toda trezno misleče in zavedno delavstvo to njihovo umazano agitacijo in me-
odo ribarjenja v kalnem odločno od-
klanja.

Vsa stvar je torej taka-le:
Razpuščene strokovne organiza-
cije so bile prvotno socialistične, to-
rež tudi imetje last organiziranega
delavstva, ki po vukovarskem kon-
gresu ni hotelo s komunisti čez drn
in strn. Če pripade to imetje orga-

niziranemu delavstvu, ki je svoje
organizacije ohranilo, bi bilo krivič-
no, da bi se ta denar porabljal v
druge namene kakor delavske, ki ga
je pristradalo. V tem ni treba prav
nobene protekcije ne vlade ne koga
drugega, ker je zahteva samo pra-
vična. Če so pa narodni socialisti ne-
voščljivi, nas to malo briga. Naše
organizacije imajo pravico to zahte-
vati, pa so zahtevale. Basta!

Brzjavljavi.

MINISTRSKI SVET.

LDU, Belgrad, 5. (ZNU.) Danes dopol-
dne je bila seja ministrskega sveta, ki je
trajala od desetih do trinajstih. Na tej sei
se je govorilo o volitvah obtožnih poslan-
cev v Srbiji. Ministrski predsednik Pašić
je poročal o zunanjem položaju, nakar se
je razpravljalo o uradniškem vprašanju.

LDU, Belgrad, 6. avg. Danes popol-
dne je bila v poslopiju konstituan-
te seja ministrskega sveta, ki je ime-
la rešiti pred odhodom ministrov na
počitnice še nekatera vprašanja. Na
seji se je najprej nadaljevala razpra-
va o stvarih, ki so na dnevnem re-
du. Nato se je razpravljalo o polo-
žaju v državi. Tozadevno poročilo je
podal notranji minister Pribičević.
Med drugim se je tudi sklenilo, da
se kupi Maksimir v Zagrebu za po-
jedeljsko fakulteto. Odboreni so tudi
razni manjši krediti in kredit štiri
milijone kron za one bolnišnice v
Dalmaciji, ki so bile doslej pod ita-
lijansko upravo in za katere potreb-
ne vsote niso bile v proračunu. Nato
so bili podpisani še nekateri ukazi in
urejeni nekateri tekoči posli. Seja je
bila končana ob 20.30.

POGAJANJA MED RADIKALCI IN DEMOKRATI.

LDU, Belgrad, 6. avg. Danes popol-
dne so se sestali demokrati in
radikalni delegati, da razpravljajo o
programu skupnega dela. Skupna
konferenca delegatov bo jutri ali po-
utrišnjem. V političnih krogih pre-
vladuje mnenje, da se bodo vršila ta
pogajanja dalj časa in da se bo na
njih dosegel popoln sporazum med
demokrati in radikali.

DUHOVNIŠKE PLAČE UREDE.

LDU, Belgrad, 6. avg. Narodni
skupščini se predloži v kratkem za-
konski načrt o ureditvi sistematično
urejenih plač za duhovnike. Toza-
devenl zakonski načrt je izdelalo mi-
nistrstvo za vere. Ta načrt se uza-
koni na eni prvih skupščinskih sej.

MEDNARODNA POMOČ RUSIJI.

LDU, Ženeva, 6. (SBA.) Mednarodni
komite Rdečega križa je izdal nastopni
komunik: Spričo bede prebivalstva Rusi-
je in lakote, ki mu grozi, predlaga komi-
sija komiteja mednarodnega Rdečega kri-
ža in zveza vseh združenj Rdečega križa
vsem vladam in dobrotelnim organizaci-
jam, naj bi se organizirala mednarodna po-
moč, ki naj bi osredotočila v sebi preskr-
bovanje z živili, katere bi dopuščljale drža-
ve in delovanje prostovoljnih pomožnih
akcij. Komisija pozivlje delegate vseh ev-
ropejskih in ameriških združenj, ki ho-
čejo delovati za Rusijo, naj potujejo 15.
avgusta v Ženevo, kjer se bodo vršile pri-
prave za ustanovitev mednarodne organi-
zacije.

LDU, Moskva, 6. avg. Nemčija,
Italija, Šveica, Češkoslovaška in po-
donavske države organizirajo po-
moč gladajoči Rusiji, kamor se bodo
živila poslala po Donavi. Češkoslo-
vaška je obljubila poslati zdravila.

LDU, Moskva, 6. avg. Odbor, ki
bo ga sestavile gladujoče pokrajine
Rusije, se obrača z obupnimi besedami
na kmete onih krajev, katerim
je lakota prizanesla, naj se usmilijo
vsaj otrok in naj jih ne puste umreti
lakote.

LDU, London, 6. avg. Spodnja
zbornica je izvolila odbor za pobla-
vanje lakote v Rusiji.

LDU, Pariz, 6. avg. Ameriška po-
možna misija je že zgradila skladišča
za živila v Rigi in Revalu. Akcija
za pomoč gladujočim se pa začne
šele tedaj, ko se izpuste na svobodo
ameriški državljani, ki se še naha-

jajo v Rusiji. Pomožna akcija obsto-
ja brezpogojno na tem, da se živila
najprej razdele med otroke.

VRHOVNI SVET BO RAZSODIL O GORNJE - ŠLEZIJSKEM VPRAŠANJU.

LDU, Pariz, 5. avg. »Agence Ha-
vas« doznava, da je komisija izve-
denecv, kateri je bilo poverjeno pro-
učevanje vprašanja delitve Gornje
Šlezije, končala svoje delo. Spričo
nemogućnosti, da bi se enotno inter-
nacionalno plebiscit, so sklenili izve-
denci predložiti vrhovnemu svetu
prepusitev konvencionalno odločit-
ev o vprašanju vrhovnemu svetu.

POLJSKA VLADNA IZJAVA O GORNJI ŠLEZIJI.

LDU, Varšava, 6. avg. Ministrski
predsednik Witos je podal v zborni-
ci obširno izjavo poljske vlade glede
vprašanja rešitve gornje - šlezijskega
vprašanja. Naglašal je predvsem,
da poljska vlada prekoslej stoji na
svojem nacionalnem stališču glede
»Gornje Šlezije ter v tem pogledu za-
hteva od antante povoljne rešitve,
če bi se to ne zgodilo, izjavlja vlada
že sedaj, da ne bo nikoli privolila v
krivično rešitev teh vprašanj. Indus-
trijci Gornje Šlezije so objavili iz-
javo proti načrtu nevtralizacije indus-
trijskega ozemlja, ki bi povzročil
neprestane narodne boje. Industriji
zatrjujejo, da bi provizorični režim,
kakor se to vidi iz zadnje okupacije,
prejudiciral gospodarske interese de-
žele.

GRŠKO-TURŠKA VOJNA.

LDU, Atene, 6. avg. »Esperin«
poročja iz Rima, da se je po london-
skih vesteh odločila angleška vlada,
pustiti Grkom popolnoma svobodne
roke v Mali Aziji. List upa, da bo z
ozirrom na to Grška okupirala Carl-
grad, kamor se bosta potem prese-
lila vlada in narodna skupščina.

LDU, Atene, 6. avg. Iz Rima po-
ročajo iz poučenega vira, da Fran-
cija ne bo zahtevala, naj se vzhodno
vprašanje reši pred mesecem sep-
tembrom, ker upa, da se bo do tedaj
izpremenil položaj v Mali Aziji.

LDU, Atene, 6. avg. Iz Pariza
poročajo: »Journal des Debats« na-
glašja, da ni italijanski zunanji mi-
nister Bella Terotta ničesar omenil v
svojem ekspezeju glede sporazuma
z veseljami radi vzhodnega vpraša-
nja. Italija ni po dogodkih v Adaliji
prijeteljsko razpoložena napram Gr-
ški ter bo zato na konferenci vrhov-
nega sveta nastopila precej rezervirano.
Italija se hoče očitno udele-
žiti konference zaveznikov brez
predhodnega sporazuma v vzhodnem
vprašanju.

GRKI KORAKAJO PROTI ANGORI.

LDU, Atene, 6. avg. Turki sodijo,
da se bo napredovanje Grkov proti
Angori ponesrečilo, ako bodo gne-
mogočili transporte njihove vojske,
katere premoče so občutili. V ta na-
men so porušili železniško progo Bu-
lubaren - Afium Karahisar v dolžini
25 kilometrov.

NEMIRI NA JAPONSKEM.

LDU, Moskva, 5. avg. Zastopni-
ki 27.000 delavcev japonske vojne
industrije so zahtevali od vojnega
ministra, naj odpusti zaničevane vo-
ditelje. Ko jih je minister zavrnil, so
delavci vdrli v ministrov pisarno.
V Osaki so izbruhnili nemiri prista-
niških delavcev.

Životovnega čustvovanja za izročitev
vseh komunističnih poslancev sodišču.
»Jutro«pa nekaj namigava na to, da sta
tako glasovala le zato, ker sta mislila s ta-
kim glaovanjem prikupiti se pri vladi za-
radi potrditve ljubljanskega župana g. A.
Peska . . .
+ Volitve v obrtniško zbornico, LDU,
Belgrad, 6. avgusta, 7. t. m. bodo volitve
v obrtniško zbornico.
+ Srbska radikalna stranka v Slove-
niji, Dr. Niko Županič je v »Stov. Narodu«
napovedal ustanovitev radikalne stranke

v Sloveniji. Bajje so v Kočevju že začeli
ustanavljati krajevno organizacijo. Po be-
sedah dr. Nika Županiča naj bi prišli v to
stranko »disidenti NSS« in »komunistično-
klerikalne stranke« . . .

+ V Marjinih Lazulih na Češkem, ka-
mor se Pašić pojde oddahniti, se bo vsa-
kako več zgodilo, kot si navadni ljudje
mislijo. Beneš, češkoslovaški zunanji mi-
nister, pojde tudi tje, poljski minister za zu-
nanje zadeve je pa že celo tam. — V Ma-
rijinih Lazulih je policija pred dvemi, tre-
mi dnevi zasačila in pod ključ spravila
družbo, ki je igrala prepovedane karte.

+ Fašizem v Bosni. »Riječ« poroča iz
Banjaluke, da so bile tamkaj demonstracije
proti komunističnemu poslancu Lastriću,
kateremu so demonstrantje demolirali sta-
novanje.

+ Poljski parlament je odgođen do 20.
septembra.

+ V Lisaboni je, kakor smo že poro-
čali, izbruhnul upor. Šlo je za vojaško re-
volto. Portugalska vlada je pa vstajo po-
talčala in ostala zmagovalec na bojišču.
Tako vsaj poročajo maloštevilne vesti.

+ Hoover, ameriški trgovinski mi-
nister cenil pomoč, ki jo mora Rusija dobiti
na 1 in pol milijonov dolarjev mesečno. —
Ruka vlada je že odpustila vse ameriške-
državljane, ki so bili zaprti v Rusiji.

Dnevne vesti.

Zakaj g. Pesek ni potrjen za ljubljans-
kega župana? »Jutro« je v soboto poro-
čalo o tem tako-le: »Gospod Pesek bi bil
gotovo potrjen, ako bi vlada vsled nekega
nemilega dogodka v Ptujju ne bila zagnala
za mučno zadevo, ki se v nobenem oziru
ne tiče političnega delovanja gosp. Peska,
temveč izključno njegove osebe. Uradne v
tem oziru dognane ugotovitve so prislile
novo pokrajinsko upravo, da je z aktom z
dne 27. julija preklicala predlog nekdanje
deželne vlade ter notranjemu ministru
sporočila, da gosp. Peska ne more priporo-
čiti v potrditev. Navedla je jako tehtne
razloge, da je minister brez obzira na po-
litično oportuniteto, ki je govorila za g.
Peska, definitivno odklonil, predložiti g.
Peska kroni v potrditev«. — V večeršnji
»Jugoslaviji« pa konstatirajo, da g. Pesek
ni nikdar kaj zakrivil, kar se mu hoče oči-
tati in vsled česar bajje ni potrjen za župa-
na. — Mi mislimo, da ima v demokratični
dobi javnost sedaj pravico, da oblasti oči-
steno povedo vzroke in razloge, zakaj g.
Pesek ni potrjen županom.

Zaradi komunistov v odboru je pover-
jenstvo za socialno skrbstvo je razpus-
tilo ravateljstvo okrožne blagajne v Zagrebu
in ravateljstvo deželne blagajne za zava-
rovanje delavcev v Zagrebu, ker v zmislu
zakona o zaščiti države v nobenem samo-
upravnem organu ne smejo biti komunisti.

S seja občinskega odbora celjskega
dne 30. julija. Seja je bila stvarna in je
trajala od 18. do 23. ure. Zaradi pomanjka
prostora se ne moremo spuščati v po-
drobnosti. V glavnem se je razvila debata
pri vprašanih sanacije mestnih financ ter
preureditvi plinarne. Radi finančnega
vprašanja je referent finančnega odseka,
dr. Božič, predlagal unificiranje raznih
mestnih dolgov s tem, da se najame dva
in pol milijonsko posojilo pri kakšni hra-
nišnici ter 1 in pol milijona za preureditev
plinarne, toraj skupaj 4 milijone. Na pred-
log s. Korena se je razpravljalo ločeno,
ker se je na ta način dobil boljši pregled
čez stanje mestnih financ. Na to je poro-
čal referent plinarskega odseka, gosp.
Rebek, in je predlagal preureditev plinar-
ne na sistem dvojnega plina, ki bo bajje
ceneji in bo potrebno po njegovem pro-
računu samo 1 in pol milijona investirati.
Temu načinu preureditve so bili nasprotni
soc. dem., ker se jim zdil proračun in ka-
kulacija samo na papirju in prepovprečen,
ter bo preikone gnalo plinarne kot občins-
sko podjetje v še večje deficite. Predla-
gali smo tedaj, ker so na plinu danes za-
interesirana edino le kapitalistična pod-
jetja, izvzemši javno bolnico, in ker pli-
narna za razsvetljavo ne pride več v po-
štev, naj bi za interesirana podjetja osno-
vala konzorcij in občina bi jim dala pli-
narna za določeno dobo v najem. Po širši
debati smo glasovali tudi mi za preuredi-
tev plinarne, ampak ne po prepričanju re-
ferenta, da se bo investicija obnesla,
temveč zaradi tega, ker smo videli, da
demokrati v naši občini nimajo večine in
so nam grozili, da bodo sleer, ne da bi
proučili, kaj in kako bi vendar bilo boljše,
narediti, plinarne povsem opustiti in na ta
način bi zares pretila velika nevarnost
večjega števila brezposelnih v žlatarski
obrti zaposlenih delavcev in radi javne
bolnice, katera je opremljena s plinovo
kurjavo pri uporabi zdravniškega orodja.
Ne bo nas žalostilo, če smo se zares tu-
kaj zmotili! Ker je bilo 4 milijonsko po-
sojilo spojeno s plinarno, smo torej glosa-
vali tudi za to. Nadaljnji važni skleni so:
1. Iz nujnih sanitarnih ozirrov se iztrebiti
potoka Sušnica in Koprivnica. Staven in
stanovanjski odsek: referent Koštomaj
predlaga, naj občina skuši dobiti od voja-
ške oblasti v uporabo bivše bolniške ba-
rake na Sp. Lanavžu v stanovanjske svr-
he. Odbornik Koren, soc. dem., predlaga,

da se obrne občina na ministrstvo za so-
cialno skrb, da v slučaju potrebe interven-
nira pri vojnem ministrstvu. Županstvo
naj skuši dobiti, je rekel Koštomaj, je-
ji je potreben v Celju tako visoki stalež po-
licije, ki zaseda ogromno števila stanova-
nja; če bi zadostovalo manjše število po-
licije, naj se store koraki, da se reč pre-
uredi, Odbornik Koren (soc. dem.) pred-
laga, naj se občinski odbor takoj izreče,
da je stalež policije v Celju prevelik. —
Ministrstvo za notrajne zadeve naj ugotovi
potrebno število policije za Celje, od-
višne pa naj namesti drugod. Z ozirom na
stanovanjsko bodo je to potrebno, je rekel.
Tudi naj gospodarski odsek pregleda, v
koliko so upravičene govorice, da se v
poslopiju mestne občine, kjer je sedaj na-
stanjena policija, izvršujejo razne adapta-
cije brez vednosti in dovoljenja mesta kot
lastnika, Predlog odseka je bil sprejet
enoglasno z dodatkom, da je po mnenju
občinskega odbora število policije preve-
liko. — Bivši nemški otroški vrtec v Ga-
berjih, ki je last mesta, je sedaj zaseden
od policije, kjer si je naredila policija tudi
arestne lokale. Odsek predlaga, naj se
doseže premeščenje policije v okoliško ob-
činsko stražnico, poslopije otroškega vrtca
pa so naj izročil prvotnemu namenu. Pred-
log je bil po debati, katere se je udeležil
Rebek, dr. Božič in s. Koren, soglasno
sprejet. — Prepove se prevoz vozil čez
Glavni trg od 6. do 11. ure dopoldne.
Mestni urad naj pri mesarjih z ozirom na
padeč cen živin vpliva, da znižajo mesno
cene; če bi se to ne doseglo, naj se cene
maksimirajo.

Razsodba v Šušljajem veleizdajni-
škem procesu, se je razglasila v soboto 6.
t. m. pred zagrebškim sodiščem, Dr. Mi-
lan pl. Šušljaj je obsojen na tri in pol leta
ječe, Rudolf Vidak na 4 leta, Josip Spolia-
nec na 2 leti in 4 mesece, Fran Škodoric na
3 leta, Jakob Petrič na 3 leta, Dragotin
Caboršak na 3 leta, Pavel See na 12 let,
Milan Galović na 6 mesecev, Ivan Kova-
čič na 6 mesecev, Gabrijel Kruhac na 6
mesecev, dr. Ivan Pilar na 2 meseca po-
gojno za eno leto. Trije obtoženci so bili
oproščeni.

Novo uredbo o začasnih ureditvi po-
kojninskega zavarovanja nameščencev na
bivšem avstrijskem ozemlju kraljevine
SHS priobčuje »Uradni list« štev. 92 z
dne 5. t. m.

Mestni magistrat ljubljanski obvešča,
da je cena mleku nadalje še 6 K (šest
kron) liter in da se bo proti vsakemu pre-
stopku te cene najstrožje postopalo. (Kot-
kor nam znano, so mlekarice prodajale v
ljubljanški predmestij mleko že po 8 K
liter.)

Toča. Ob nevihti dne 4. t. m. je na
Južnem Pohorju padala toča, ki je napravi-
la ogromno škodo.

Razstavni odsek ljubljanskega velike-
ga semnja je na svoji seji dne 3. avgusta
t. l. definitivno določil prostore za posa-
mezne razstavljalnice. Podjetja, ki so se
prijavila k udeležbi bo Sejmški urad te-
daj obvestil, kje so jim dodeljeni pro-
stori.

Predenica. Mestni magistrat ljubljanski
opozarja na razglas o zatiranju predenice,
ki je nabit po mestu.

Iz stranke.

Zjedinitve jugoslovanskega proletariata.
(Odložitev stranknega zbora in sklicanje
izvrševalnega odbora.)
Dne 1. in 2. t. m. so imeli pooblaščenč
vseh treh socialističnih strank v Jugosla-
viji (1. Socialno demokratična stranka Ju-
goslavije; 2. Socialistične radničke partije
Jugoslavije in 3. naše stranke skupno se-
jo, na kateri je bil dosežen temelj za
zjedinitve. V bližnji bodočnosti bodo iz-
vrševalni odbori vseh treh strank sklepali
o teh temeljih, in ker upamo, da bodo
sprejeti soglasno od vseh treh, bo s tem
zjedinitve gotovo in ga bo naš strankin
zbor že lahko potrdil.

V ta namen je pa treba že sklicati
strankin zbor preložiti za nekaj tednov,
torej se ne bo vršil dne 14. in 15. avgusta,
pač pa se bo vršila takrat seja strankne-
ga izvrševalnega odbora, in sicer v Celju.
Začetek takoj po prihodu intranjih vlakov.
Centralno tajništvo JSDS in KDZ
v Ljubljani, poštni predal 163.
V Ljubljani, dne 6. avg. 1921.

Šport.

Izšla je 32. številka »Sporta in prina-
ša sledečo vsebino: Plavalne tekme Ljub-
ljanskega sportnega kluba, Ilirija — Rapid
rez, Dunaj, Pomen zmage nad Francozi,
Ženska Olimpijada v Montecarlo, Še o
Masarykovih igrah, Jahalni konkurs — Hip-
pique, Plavalne tekme »Sportnega tedna«
Razpis cestne dirke Ljubljana — Bled in
razne novice o sportnem gibanju po svetu.
List prinaša tudi krasne slike in ga vsem
toplo priporočamo.

Wiener Sportklub : Ilirija. Sobota 2 : 0
(1 : 0), nedelja 3 : 1 (0 : 0). Igra je bila
prvovrstna.

Dvoje najboljših jugoslovanskih wat-
terpolo moštev bo igralo koncem tega me-
seca v Ljubljani in sicer pred odhodom in
po povratku z Bleda. Pri nas se je ta igra
igrala šele enkrat in to od nerutiranil
moštev, ki sta pa vendar častno rešili svo-
jo nalogo. Moštvi J. Š. K. Viktorija iz
Sušaka in S. U. iz Sombora sta pa pri-
znana konkurenta zunanjim klubom in za-
to obeta biti gostovanje jako zanimivo in
bosta igri nudili prvovrsten sportni už-
itek.

Zdravnica dr. med.
Eleonora Jenko-Groyer-jeva
zopet redno ordinira
od 8. do 1. popoldne.
Miklošičeva cesta 6-II.

Sprejme se takoj
blagajničarka.
iv. Kos, Ljubljana,
Celovška cesta 2.

Zahvala. Zahvala.

Vsem svojim cenj. naročni-
kom se za dosedanje naklonje-
nost iskreno zahvaljujem ter se
v bodoče najtopleje priporočam
posebno, ker mi bo mogoče
željam cenjenih naročnikov v
največji meri vstreči.

Filip Pristou,
črkoslikar.

Vsem svojim cenjenim na-
ročnikom se za dosedanje na-
klonjenost iskreno zahvaljujem
ter se v bodoče najtopleje pri-
poročam, posebno, ker mi bo
mogoče željam cenjenih naroč-
nikov v največji meri vstreči.

Fran Bricelj,
črkoslikar.

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu uljudno naznanjava, da sva svoja čr-
koslikarska podjetja spojila v
»Specijalni artistični atelje za črkoslikarstvo«
PRISTOU & BRICELJ
ter sva v položaju cenjenim naročnikom v vsakem oziru najku-
lantneje postreči in v našo stroko spadajoča dela v najmoder-
nejšem žargonu izvesti.
Uljudno prosiva, da nama cenjeno občinstvo ohrani svojo
naklonjenost ter se priporočava
Pristou & Bricelj, Aleksandrova cesta 1, Selenburgova ulica 6.

Politične vesti.

+ Politika NSS v zadnjih dneh, »SI.
Narod« je zabeležil na ta račun tele besede:
»V predsobi gospoda kraljevega nam-
estnika Ivana Hribarja je velikanska gne-
ča. Zlasti gospodje okolo »Jugoslavije« sli-
čijo kakor v pasjih dnevih nadležne muhe
skozi vsako špranjro ter se mu ponujajo z
milijni prošnjami za telesno stražo« . . .
»Jugoslavija« se še vedno ponaša s
tem, da sta njuna poslanca Deržić in
Brandner glasovala s črkim zanosom dr-

životovnega čustvovanja za izročitev
vseh komunističnih poslancev sodišču.
»Jutro«pa nekaj namigava na to, da sta
tako glasovala le zato, ker sta mislila s ta-
kim glaovanjem prikupiti se pri vladi za-
radi potrditve ljubljanskega župana g. A.
Peska . . .
+ Volitve v obrtniško zbornico, LDU,
Belgrad, 6. avgusta, 7. t. m. bodo volitve
v obrtniško zbornico.
+ Srbska radikalna stranka v Slove-
niji, Dr. Niko Županič je v »Stov. Narodu«
napovedal ustanovitev radikalne stranke

životovnega čustvovanja za izročitev
vseh komunističnih poslancev sodišču.
»Jutro«pa nekaj namigava na to, da sta
tako glasovala le zato, ker sta mislila s ta-
kim glaovanjem prikupiti se pri vladi za-
radi potrditve ljubljanskega župana g. A.
Peska . . .
+ Volitve v obrtniško zbornico, LDU,
Belgrad, 6. avgusta, 7. t. m. bodo volitve
v obrtniško zbornico.
+ Srbska radikalna stranka v Slove-
niji, Dr. Niko Županič je v »Stov. Narodu«
napovedal ustanovitev radikalne stranke

I. SANDRIN
LJUBLJANA
velike zaloga
vsakovrstnega

USNJA

kož, posteljav,
gonininih jermenov
in boksa

na debelo

MESTNI TRG 6